

Pædagogisk læreplan for Børnehaven Baunegård 2020

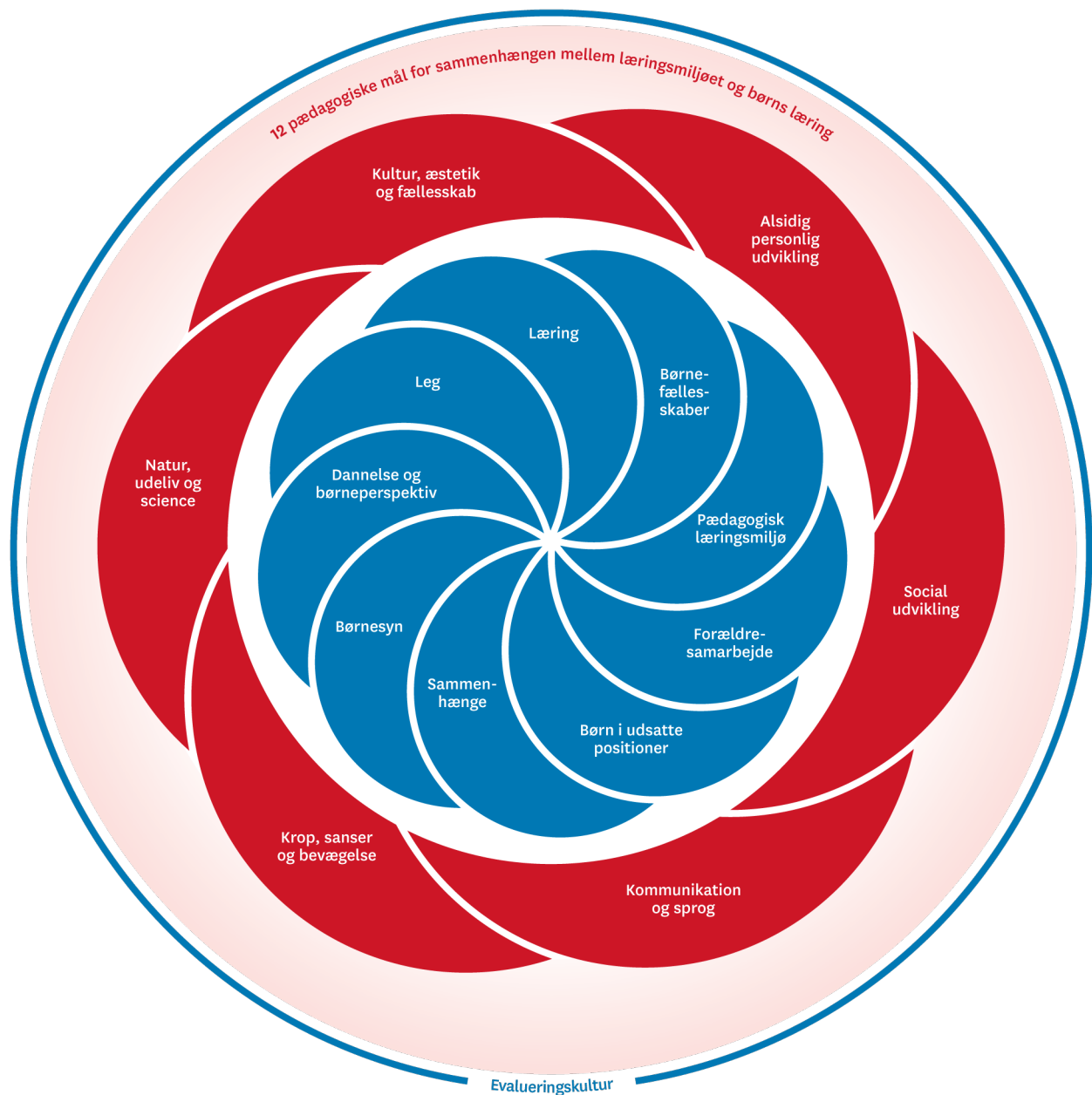

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Indholdsfortegnelse

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan	3
Hvem er vi?.....	4
Pædagogisk grundlag	5
Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber	6
Pædagogisk læringsmiljø.....	11
Samarbejde med forældre om børns læring	14
Børn i udsatte positioner.....	16
Sammenhæng til børnehaveklassen	17
Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan	19
Inddragelse af lokalsamfundet	19
Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø	21
De seks læreplanstemaer	22
Alsidig personlig udvikling.....	22
Social udvikling.....	24
Kommunikation og sprog	27
Krop, sanser og bevægelse	29
Natur, udeliv og science	31
Kultur, æstetik og fællesskab.....	33
Evalueringskultur	35

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i

publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan. Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Børnehaven skriver:

Børnehuset Baunegård er en sammensat institution i Albertslund kommune bestående af tre afdelinger: Børnehaven med 40 børn, fritidshjemmet med 60 børn og klubben med 70 børn. Institutionen er beliggende i det nordvestlige hjørne af Albertslund, med Vestskoven og Børnehuset Ved Vejen som nærmeste naboer.

Baunegården er en kommunal institution, børnene kommer fra Albertslunds forskellige boligområder - almen-nyttige bebyggelser, andelsboliger, parcelhuskvarterer og landsbyerne i kommunens udkant.

Baunegården er beliggende på en tidligere landejendom. Børnehaven har til huse i den gamle hovedbygning. Heroverfor er en barakbygning, hvor fritidshjemmet holder til, og for enden af den befinder sig en tilbygning, som rummer klubben. Rundt om bygningerne har vi et stort udeareal med fantastiske legemuligheder, en multibane, en mængde udhuse og skure, en gammel stald og flere folde med græs. Det har inspireret til et mindre dyrehold.

Børnene starter i børnehaven, når de er knap 3 år. Fra de er 6-10 år går de på fritidshjemmet. Hvorefter de fortsætter i klubben, ofte til de er 13-14 år. Selvom det sker, at nogle forlader forløbet undervejs, og flere kommer til i forbindelse med skole- og klubstart, så er der rigtig mange familier, som i en meget lang årrække har deres gang på Baunegården - det har muliggjort et udvidet fællesskab omkring institutionen, hvori personale og forældre indgår.

Vi bygger på ideen om institutionen som et fællesskab, hvor alle børn, forældre og personaler tæller med og byder ind med det, de kan. Sammen bygger og skaber vi rammerne for en god barndom, institutionen er et særligt og vigtigt sted i børnenes, personalets og familiernes liv. Åbenhed og deltagelse præger samarbejdet, samtidig med at der er lige så mange forskellige måder at deltage på, som der er familier.

Baunegården blev etableret som fritidshjem, børnehave og klub - og siden som børnehus - op igennem 1970'erne og 80'erne. Udviklingen af institutionen har fulgt udviklingen af Albertslund som by, vi oplever os tæt forbundet med de værdier, der har præget byens udvikling, og tanker om byen for børnene, det grønne og kulturen, ser vi os spejlet i.

Engagerede forældre og ansatte har flere gange forhindret en lukning af Baunegården i forbindelse med kommunale omstruktureringer - takket være et godt samarbejde med Kommunalbestyrelsen. Vi har mange gode erfaringer med os, og en stor tillid til at vi kan, det vi vil.

Pædagogisk grundlag

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Børnehaven skriver:

Før vi går i gang med beskrivelsen af de 5 elementer, har vi brug for kort at tage udgangspunkt i vores tanker om barn-voksenrelationens betydning, og i vores oplevelse af, hvordan nye børn indtager børnehaven. På den måde følger vi børnenes vej ind i børnehaven og det rum, elementerne er med til at danne.

Om barn-voksen relationens betydning.

I børnehaven møder vi børnene med interesse, kærlighed og omsorg. Børnene opbygger trygge og tætte relationer til voksne, som på en værdig måde supplerer forældrene.

Relationen til de nye voksne er omdrejningspunktet for en god start i børnehaven. De voksne i den gruppe barnet tilknyttes, har et særligt ansvar for at lære barnet og forældrene at kende. Men inden længe vil barn og forældre kende alle de voksne. Det lader sig gøre, fordi vi er en lille personalegruppe og en børnehave med kun 40 børn.

Forholdet mellem børn og voksne er i hele børnehavetiden afgørende for børns og forældres oplevelse af tryghed og tillid. De tætte relationer er forudsætningen - også for at personale og forældre når hinanden, for at en gensidig udveksling og inspiration kan finde sted, med børnenes trivsel og udvikling som omdrejningspunkt.

Når nye børn starter i børnehaven.

Samtidig med at relationen mellem børn og voksne udbygges, begynder de nye børn at indtage børnehavens rum, inde og ude. Via iagttagelse og handling, oplevelse og begyndende leg - lærer børnene børnehaven, dens muligheder og - ikke mindst - andre børn at kende.

Vi ser ofte de små, nye børn på eget initiativ gå i gang med at tage overtøj på, for at gå udenfor - gerne to små sammen. De er dygtige til det, får måske lidt hjælp af en voksen med et ærme eller en lynlås. Så går de ud af døren og lidt omkring på legepladsen, for to minutter efter at gå ind og tage alt overtøj og sko af igen. Vi kan ikke med sikkerhed vide, hvad det går ud på. Er det scenskiftet i sig selv, som er interessant, er det fordi man *kan* det, at de selv bestemmer, er det processen med tøjet, eller det, at man *gør* noget sammen? Har de endnu ikke samlet sig erfaringer til at tage næste skridt og finde på noget, de sammen kan foretage sig udenfor - andet end det nærliggende, at gå ind igen?

Børnesyn

Vi har mange erfaringer med, hvordan børn indtager børnehaven. Den viden, vi har om børn, indgår sammen med vores erfaringer i det *børnesyn*, vi har med os i mødet med børnene: Børn skal bydes velkommen af en omverden og i en børnehave, hvor der er brug for dem og for deres måder at udforske, handle, udtrykke og relatere sig, gøre livet spændende og vedkommende på. De skal opleve vores nysgerrighed og interesse og påskønnelse af det, de rummer og byder ind med. Vi skal møde dem et sted, hvor deres måder *dur*. Vi skal give plads og tid til den enkeltes udvikling i deres eget tempo og på deres egen måde. Børn er forskellige og har lov til at stikke udenfor de gængse rammer. Børn har ret til at blive anerkendt og mødt og udfordret, og om nødvendigt blive hjulpet, til at være og lege, som de forskellige børn, de er. Og til at udvikle sig og lære.

Børneperspektiv og dannelse

Begrebet *børneperspektiv* er centralt, når vi vil forstå, hvordan børnene berøres og *dannes* af det liv, de lever, og af alle deres oplevelser - fx i børnehaven. I børnehaven iagttager vi børnene og forsøger at sætte os i deres sted - nogle gange spørger vi dem også om, hvad de oplever og tænker og mener om sider af deres liv. Vi er klar over, at det børneperspektiv, vi forsøger at indfange, samtidig vil være farvet af vores tolkning

og forestillinger. Men det er alligevel et væsentligt perspektiv at tilstræbe, når vi udvikler rammerne for og organiseringen af hverdagslivet i børnehaven. Det er også et væsentligt perspektiv i bestræbelserne for at forstå forskellige børns handlinger og motiver.

På baggrund af vores viden, erfaringer og iagttagelser har vi i børnehaven skabt nogle vide rammer i tid og rum for børnenes leg, udforskning, udfoldelser, oplevelser, for deres handlinger på egen hånd og sammen med andre, for udviklingen af relationer, venskaber og fællesskaber.

Børnene har en frihed i deres færden, de kan gå ud på legepladsen og ind, som de vil, de bruger og flytter rundt på børnehavens ting, møbler og materialer, og de medvirker aktivt til at finde nogen at gøre det sammen med. I det rum dannes børnene - de udvikler selvværd og identitet - ved at få erfaringer med sig selv i samspil med omgivelserne og andre børn og voksne: som barn i børnehaven er man medskabere af sit liv og det fælles liv - hvert barn har betydning for, hvordan dagen bliver. Erfaringer bygges op i hver enkelt barn og i relationer og fællesskaber, og næste dag bygges der videre. Børnene hører til - det er deres børnehave. Uden dem sker her ikke noget af interesse.

Vi har en gammel lydoptagelse af en 3-årig, som siger: "Det er MIN børnehave." - hvortil en anden 3-årig, oprigtigt rystet og med appel til den nærmeste voksne siger: "Nej, ...det er MIN børnehave!" Det er et replikskifte, som vi har hørt gentaget af andre små gennem årene.

Leg.

Det, børnene bruger allermest tid på i børnehaven, er at lege. Alle børn er stærkt motiverede for at lege, og det er afgørende og af stor betydning for alle at kunne finde andre børn, som er gode at lege med. I legen forfølger børnene hver deres interesser og skaber sammen et liv, som for dem giver mening - legen skaber stemninger, som kan veksle mellem spænding, sjov, hårdt arbejde, hygge, kamp, konkurrence, drilleri, konflikt, forsoning, fællesskab, fascination, iværksætter, organisering, hærg, eksperimenteren osv. Det er ikke kun børn, som leger. At lege er et aspekt ved det at være menneske, som vi bærer med os hele livet.

I børnehaven har det høj prioritet, at alle børn bliver gode til at lege og oplever, at der er nogen som gerne vil lege med dem, og som de leger godt med. Det er for os synonymt med børnenes trivsel, og indebærer et ansvar og en række udfordringer til os som voksne. Hvordan vi påtager os det ansvar, vender vi tilbage til i flere af de kommende afsnit.

Når børn leger, bekymrer de sig ikke om fremtiden, de øver sig ikke på, at blive voksne. De bruger elementer, de finder interessante fra deres liv, fra livet derhjemme, fra bøger, tv og computerspil, og ikke mindst fra iagttagelser af andre børns lege - til at skabe en god leg. Ligesom de lader sig inspirere af de omgivelser, de aktuelt befinder sig i, af legetøj og ting og materialer, som er indenfor rækkevidde. Det legene drejer sig om, er legen i sig selv og ofte også om relationerne deltagerne imellem. Processen, oplevelsen og udtrykket og samværet her og nu er legens mål.

I børnehaven indtager børnene alle rum, hjørner og kroge med deres lege. De leger i vindfang og garderober, under trappen, i vindueskarmene, bag gardinerne, og i nogle små skabe, vi ikke fik revet ned, da vi nedlagde en personalegarderobe. Børnene sidder på bordene, leger under bordene, legene foregår i et eget flow, temaer aftales og ændrer sig, legegrupper flytter sig fysisk, der forekommer løb og høje lyde - bøger og tegnepapir er i sving, sakse, tape og gavepapir. Det samme er udklædningstøj, sko, klodser og plasticmad. Skilte skrives og hænges op. Der flyttes rundt på møbler, puder og madrasser og laves baner til jorden-er-giftig-leg. At lave banen er den vigtigste del af legen. Hver dag øves spring fra vindueskarmen i puderummet ned på en stor madras på mange forskellige måder, og uden at man støder sammen. En pige på 3 år sminker en jævnaldrende dreng med en tør pensel uden farve. Hun bruger puslespilsbrikker som sminkfarve. Drengen vælger farver, han vil være Ninja. "Nu er du færdig," siger pigen. Drengen går hen til spejlet og kigger, smiler, og går videre. Andre børn kommer til. De vil også sminkes, og får svaret: "Så stil jer op i kø."

Udenfor er der også gang i legen. Der eksperimenteres og organiseres og findes på. Der er ikke altid vand nok i vandpytterne. Så må der skaffes yderligere forsyninger. Børnene må gerne hente vand inde i børnehaven, men de skal finde en spand uden huller og kun fylde så meget vand i, at de ikke spilder på gulvet på vejen ud. Der samles årstidens frugter, nødder, blomster, grene og pinde. Der bages kager og laves supper af jord, blade, sand og vand. Huler og hemmelige afkroge bygges op i buskadserne. Nogle børn cykler rundt på deres cykler, andre klatrer i træer. Alle sten og stammer og efterladte brædder vendes i jagten på regnorme og biller.

Læring

Ligesom legen er essentiel for børnenes trivsel i børnehaven, så har legen også stor betydning for børnenes læring. Selv om det ikke er formålet med legen, så lærer børnene en masse ting, når de leger. De lærer om alt fra sociale balancer, til fysikkens love. De løser problemer, opfinder konstruktioner og udfører opgaver på måder, der ikke før er set. Vi kan iagttage, hvordan det foregår, og glæde os over børnenes opfindsomhed. Men der er også behov for, at vi får øje på, hvornår vi skal hjælpe børnene og legen på vej, ændre rammerne og støtte enkelte børn i at lære det, der skal til, for at de finder ud af at lege med andre.

Børn lærer via gentagelser, de lærer med kroppen, og de lærer med hovedet, når vi taler sammen og udveksler tanker og oplevelser. Børn lærer, når de er aktive, når deres nysgerrighed er vakt, når de er engagerede. I børnehaven samler vi alle børn hver dag i forbindelse med frokosten i vores 3 aldersopdelte børnegrupper, med to faste voksne tilknyttet hver gruppe. Her snakker vi sammen om emner og oplevelser, som børn eller voksne kaster på bordet. Vi fortæller historier, læser bøger højt, synger sammen eller leger små regellege. Det er også i grupperne, vi tager på cykelture, til fødselsdage og laver en årlig cirkus-, teater- eller en filmforestilling. Vi har valgt, at grupperne er aldersopdelte, fordi det skal give mening for børnene, når vi samler dem om en fælles samtale og en god bog. Det opnår vi, når alle i gruppen føler sig udfordret og indfanget og får noget ud af at være med. Det er en organisering, som står i kontrast til det frirum, som i øvrigt præger børnenes dag. Det kommer til at fungere som et brud, og for nogen måske som en pause, fra det friere liv, hvor børnene på egen hånd finder sammen og finder på.

Børn lærer af hinanden. De lærer af de erfaringer de gør sig, i leg og handlinger på egen hånd. I børnehaven er børnene ikke hele tiden under opsyn af voksne. Vi vurderer nærmest minut for minut, hvordan vi placerer os i forhold til aktiviteter og lege. Der kan opstå drilleri eller konflikter, når en mindre gruppe børn er alene i et rum eller ude på legepladsen. Så bliver vi oftest hentet, og hjælper med at finde en løsning. Børn må ikke lide overlast, men vi foregriber ikke alle konflikter. Børnene lærer af andre børns reaktioner, og de lærer af, hvordan vi voksne agerer. Børn lærer, når de har et ansvar for egne handlinger, og af at der ikke altid er voksne til stede, som ser og hører alt. Børnene lytter, når vi fortæller, hvad man med rimelighed kan

forvente af andre. Der er klare normer for, hvordan vi omgås hinanden i børnehaven, sammen med en forståelse for at en del børn stadig er i færd med at lære det.

Vi vedligeholder og udvikler børnehavens læringsmiljø i form af vores indretning af rummene og legepladsen, af tilgængelige materialer, aktiviteter, projekter, ture, traditioner, hverdagsrutiner etc. Det vil vi komme ind på under de kommende temaer. Det er os voksne, der i børnehaven sætter scenen for, hvad børn har mulighed for at lære om verden.

I personalegruppen har vi formuleret en fælles forståelse af, hvad børn har brug for og glæde af at lære, mens de går i børnehaven. Når en gruppe børn forlader børnehaven, ser vi på deres forløb - hvordan er det gået for hvert enkelt barn og for gruppen? Og vi overvejer vores mål for børnenes læring - er der noget vi skal justere eller noget vi overser?

Børnefællesskaber

Relationer mellem børn i børnehaven udvikles og forandres over tid, de kan have karakter af venskaber, legekammerater, børn som har kendt hinanden fra vuggestuen, børn som bor i nærheden af hinanden, små og større legegrupper, som opstår i perioder og blander sig - børn som krydser mellem grupperne. Fælles for alle relationerne er en opbygning af erfaringer og handlinger, et fælles gods, børnene kan bringe i spil. Børnene har en viden om, hvad de kan bruge hinanden til, hvor de kan tage fat, og hvad de kan sætte i gang sammen.

Vi ser også relationer udvikle sig på tværs af alder, køn og familiebaggrund. Forældrene får ikke altid øje på de nye relationer, som spirer, når deres barn er i færd med at lære nye børn at kende. Personalet har naturligt nok et tættere indblik, men også et andet overblik i forhold til at støtte op om den vedvarende udvikling af relationer, som sikrer, at alle får del i fællesskaberne. For at det skal lykkes, har vi brug for at forældrene også lytter og er åbne, når vi fortæller om nye muligheder for venskaber.

I børnehaven har vi flere muligheder for at påvirke balancen mellem individet, bedstevennerne og fællesskabet. Når vi fx laver en cirkusforestilling i gruppen med alle femten 3 årige børn, så kan det mærkes, at nogen får en tydeligere position i egne og andres øjne, og relationer udvikles og styrkes.

Vi vil gerne give alle børn en oplevelse af, at det er dejligt, at have mange venner, og at kunne give af et overskud, når nogen har brug for at blive lukket ind. Det sidste skal vi tit følge på vej, så vi medvirker til at legen efterfølgende reelt kommer til at fungere, og bidrager til gode erfaringer og opbygning af nye relationer.

Vi gør også meget ud af, at børnene oplever vores organiserede spisegrupper som gode børnefællesskaber. Det er vigtigt også at have gode erfaringer med større, mere formelle grupper - ja også med hele den samlede børnegruppe, som fx hvert år tager afsted sammen på 4 dages koloni, og af og til samles til forskellige fejring og fælles traditioner.

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Børnehaven skriver:

Inde og ude hele dagen.

I stueetagen ligger vores to store grupperum, et pudrum, børnegarderoben, et lille fællesrum og børnehavens køkken. Børnehaven er ikke opdelt i stuer, de to grupperum bruges til frokost af den yngste og den mellemste børnegruppe. Resten af dagen bruges de som lege- og opholdsrum, med forskellige funktioner. Det ene rum er bl.a. udstyret med mindre legehuse, biler, dyr, klodser, dukker og køkkenting - i det andet rum er der mange former for kreative materialer - her står tegnebordet, og her tilstræber vi et lavere støjniveau. På førstesalen befinder de ældste børns grupperum og pudrum sig. Vi lukker 1. salen af hver dag omkring kl. 16, ellers er alle områder tilgængelige i hele børnehavens åbningstid.

Børnene bruger hele stueetagen, går ud på legepladsen og ind igen, som de vil, finder sammen og finder på, også på tværs af aldersgrupperne. De ældste børn må gerne lege ovenpå, også når der ikke er voksne. Yngre børn må godt gå med op, men skal spørge en voksen om lov først. Hvis vi vurderer, at det nok skal gå godt, siger vi ja.

Børnene lærer meget i deres selvvalgte, spontane lege og udfoldelser. Motivationen er i top, engagementet er stort. Børnene er aktive - de bruger deres kroppe og hoveder. Børnenes iboende lyst til at være sammen med andre, deres følelser, nysgerrighed og foretagsomhed - deres hang til spænding, sjov og oplevelser er med til at drive leg og udfoldelser frem.

Nærværende voksne, spontanitet og planlægning

Et stort frirum skal befolkes med voksne, som har øje for, om enkelte børn går stille rundt og savner forældrene, eller ofte kommer i konflikt med andre, ikke har nogen at lege med etc. Der kan også være begivenheder hjemme, som påvirker et barn. Det kommer i første række, at nogle voksne er tæt på de børn, som lige nu har særligt brug for det.

De fleste børn har indimellem lyst til at lave noget sammen med en af de voksne. Vi voksne overvejer, hvor vi placerer os, hvem har brug for at vi er med, og hvilke lege har det fint med, at vi holder os på afstand. Vi bliver sat i sving af børnene - de beder om hjælp til at bygge en hule, de vil gerne sminkes med ansigtsmaling, de har brug for hundesnøre til at lufte deres dyr, de vil gerne have læst en bog, have hjælp til at sætte elastik i en maske, tage rulleskjorter på osv. osv.

Nogle dage er der voksne, som tager initiativ til kreative aktiviteter, hvor børnene fx kan lave orme af glemte sokker, figurer af toiletruller, perlekæder, kastanjeedderkopper etc. Eller der er én voksen, som går ud på legepladsen og finder snittekassen frem, mens en anden tænder et bål.

De voksne forbereder og gennemfører en række traditioner ifølge vores årshjul. De planlægger forskellige forløb i grupperne: et tema, en forestilling eller spillefilm, nogle cykelture til forskellige legepladser, eller til biblioteket efter nye bøger, udflugter til Spejdergrunden måske med mad på bål, eller ture i skoven til den hemmelige hule.

Det er de voksne, som sørger for den gode stemning i spisegrupperne hver dag, som lærer børnene, at man hjælpes ad under frokosten, får prøvet nye smage og snakker stille og roligt sammen. Og som gennemfører den efterfølgende aktivitet - bog, sang, leg eller andet.

De voksne er hele tiden til stede og indgår i dialoger med børnene om oplevelser og tanker, alvorlige ting og sjove ting, de voksne hjælper med at løse konflikter, de voksne opsøges, når én har fået næseblod eller har brug for et plaster. En voksen finder en is frem fra fryseren til det barn, som har slået læben, hvilket nogle af de andre børn godt nok synes kan være svært at se på. For det indgår også i læringsmiljøet, at alle ikke hele tiden skal det samme, får det samme, må det samme. Regler tilpasses situationerne, det gælder om at finde ud af det med hinanden.

Børnene må godt have små madpakker og deres eget legetøj med hjemmefra, og vi hjælper gerne med at finde tingene, hvis de bliver væk. Hvis legetøjet eller "godbidderne" skaber konflikter, så hjælper vi med at løse dem.

Vores iagttagelser af, hvad den aktuelle børnegruppe har brug for, indgår i vores planlægning og justering af rammer og regler. Vi bygger på vores erfaringer, tænker os om, taler sammen og prøver os frem. Det er langt fra alle dage, hvor det på forhånd er planlagt, hvad der skal ske.

Børnene skal ikke møde på et bestemt tidspunkt. Hvis det er et problem for et barn, at det møder for sent, taler vi med forældrene. Vi spiser frokost kl. 11.45. Når vi skal afsted på en tur eller øve til en forestilling om formiddagen, sætter vi et opslag på døren om det et par dage før.

Hverdagens rutiner

Børn som kommer tidligt, hjælper med at få morgenmaden på bordet. I løbet af formiddagen er der børn, som er med til at fodre gederne og lukke hønsene ud og samle æg.

Efter en formiddag i børnehaven, hvor 40 børn har været i gang med at lege inde og ude, roder det med tøj og legetøj alle vegne. Der er bygget huler og flyttet rundt på stole og borde, kasserede tegninger og papirklip og blyanter er havnet på gulvet. Børnene får sjældent anbragt sko og overtøj helt rigtigt på deres pladser i garderoben, og de voksne bruger ikke tiden på at holde øje med, om børnene rydder alting op "efter sig". Vi afbryder ikke en leg, når den flytter sig, med krav om at der skal ryddes op, når nye ting tages i brug, mens andre efterlades. Vi beder børn om selv at være med til at rydde op "her og nu", hvis de har kastet rundt med legetøjet eller slæbt en masse forskellige ting, tæpper osv. sammen i en kæmpe bunke, for kort tid efter at gå videre til noget nyt. Ellers gælder det, at oprydning er en fælles opgave, som vi klarer sammen, inden vi dækker bord til frokost.

Børnene bærer mad og service ind. De kan også stille stole og borde op og dække bord. Det starter så småt i den lille gruppe, hvor der også er børn involveret hver dag i at gøre klar til spisningen. Der er også børn, som gerne vil tørre borde af, når vi har spist.

Om eftermiddagen beder vi de ældste børn om at hjælpe med at rydde op ovenpå. Nogle dage er der store børn, som gerne vil ordne et rum selv, med fejning og det hele. Vi laver ikke skemaer over, hvem som skal udføre hvilke opgaver - det bærende er relationerne, de fælles handlinger og inspirationen. Lysten til at være med og rollemodellerne. Det fælles flow - "se, hvor let det er, når mange hjælper." En sjælden gang: "DU skal også hjælpe, der bliver ikke mere leg eller frokost, før du giver en hånd med."

Vi ser det også, som en del af hverdagens rutiner, at hjælpe hinanden, hvor man kan. Her kommer børnene også ind i billedet. Hvis et barn fx stiller sig op på en stol og alligevel ikke kan nå helt op til kuglekassen og tage en af vores glaskugler - man tager kun tager et par stykker ad gangen - så er der et andet barn, som er lidt højere, der tilbyder sin hjælp.

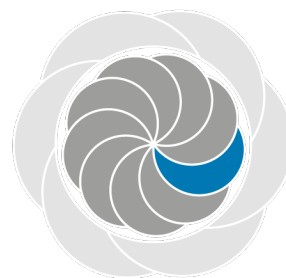
Vores madmor er beskæftiget i børnehavens køkken med at lave mad til børn og voksne hver dag. Her er der ofte børn, som hjælper med at tilberede grøntsager og smage maden til. De har styr på ingredienserne, og kan til frokost fortælle os andre, hvad der er i suppen.

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Børnehaven skriver:

Vi ser forholdet mellem pædagoger og forældre som et partnerskab, hvor vi gensidigt har brug for hinanden, med hver vores væsensforskellige tilgang og relationer til barnet. Vi lægger vægt på at relationen mellem børn og forældre er deres egen, den skal som udgangspunkt ikke målsættes, og deres samvær skal ikke underlægges en pædagogfaglig tænkning i *læring*. Forældrene tager i højere grad afsæt i børnenes *trivsel*.

Vi deler et ansvar for børnenes trivsel, deres fysiske og psykiske sundhed med forældrene. Vi deler også - i store træk - et billede af den udvikling, som børnene forventes at gennemgå, fra de er knap 3 til ca. 6 år.

Vi har en løbende dialog med forældrene om hændelser i hverdagen - i børnehaven og hjemme. Når vi oplever en bekymring for et barn, taler vi med forældrene og finder ud af, hvad vi hver især kan gøre. Vi følger forløbet og fortsætter det tættere samarbejde, indtil udviklingen går den rigtige vej.

Børnene fortæller nogle gange ting hjemme om oplevelser eller forhold i børnehaven, som vi måske ikke kender til. Vi er afhængige af, at forældrene fortæller os om det, som børnene er kedede af eller utilfredse med i børnehaven.

Det kan også være forældrene, som har en bekymring, der er måske mange konflikter hjemme, børnene vil ikke i børnehaven, eller forældrene har selv spørgsmål til noget, som er sket i børnehaven, eller til børnenes udvikling på et bestemt område.

Vi vil gerne have forældrenes råd i forhold til, hvordan vi imødekommer forskellige børns behov. Det sker også, at forældre bliver inspireret af os til at gøre ting på andre måder hjemme. Med vores faglighed og brede erfaring med børn kan vi stille spørgsmål til og gå i dialog med forældre, om hvordan de griber forskellige udfordringer an i forhold til barnet.

Vi taler med forældrene om problematikker blandt børnene, hvis deres barn er berørt af dem. Vi fortæller, hvordan vi arbejder med problemerne og kommer evt. med ideer til, hvordan forældrene kan være med til at bidrage.

Ind imellem er der svære ting, vi bliver nødt til at tage hånd om i forhold til børnenes udvikling, hvor vi sammen med forældrene beslutter at starte et bredere, tværfagligt samarbejde.

Vi holder forældremøder i børnehaven, hvor vi tager temaer op, det kan være ”Dilemmaer i samarbejdet mellem forældre og personale” eller ”Hvilken rolle spiller børnehaven i jeres børns liv?” Vi optager videofilm fra hverdagen, som vi ser sammen med forældrene og snakker om, hvad børnehaven bidrager med til børnenes dannelse og udvikling. Og om de berøringsflader der er mellem børnenes liv hjemme og i børnehaven.

Forældre og personale har sammen et ansvar for institutionen. Når forældrene opholder sig i børnehaven "tæller de med". De er ikke bare gæster.

Der mange forældre som sammen med personalet involverer sig i institutionens vedligeholdelse, i forskellige arrangementer, i bestyrelsen og i pasning af dyr i weekenden og meget mere. Forældrene låner Baunegården til børnefødselsdage og fester. Ejerskabet til institutionen er bredt ud til mange familier. Det har betydning for børnenes dannelse.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Børnehaven skriver:

”Med børn i udsatte positioner forstås en sammensat gruppe af børn, der fx kan være børn med en svag socioøkonomisk baggrund, børn med en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, børn i risiko for at stå udenfor fællesskabet mv.” (Den styrkede pædagogiske læreplan - rammer og indhold, s.26)

Der er tale om et bredt spekter af problematikker. Vi starter som altid med at lære børn og forældre at kende, og gør os nogle iagttagelser og erfaringer med, hvad barnet har svært ved, hvad barnet kan lide at lave og er god til. Uanset hvilke problemer et barn slås med, lægger vi vægt på, at barnet får en tæt relation til alle børnehavens voksne. Vi gør os umage med, at barnet så vidt muligt undgår nederlag og frem for alt bevarer gåpåmod og lyst til at komme i børnehave.

Vores struktur med megen tid til leg og selvvalgte aktiviteter er god for børn i udsatte positioner, de har ofte brug for ekstra mange erfaringer for at lære de grundlæggende spilleregler i legene. Det er også en fordel, at vi voksne ikke er bundet i planlagte aktiviteter hver formiddag, en voksen kan gå med i legen eller være på sidelinjen, og finde ud af, hvad der er behov for, at barnet lærer. Der er måske brug for, at vi skaber flere situationer med lege med andre børn, hvor barnet øver sig i at skiftes til noget eller vente på tur. Det kan være selve indholdet i legen, hvor barnet må bygge sine erfaringer langsomt op, med nogle få, enkle temaer. At bruge fantasi, at forestille sig at ting er noget andet end de er, kan barnet også have brug for en voksens hjælp til at opdage. Der kan være børn, som skal aflære at kontakte andre på en forvoldsom eller negativ måde - børn, som skal lære ikke at overskride andres grænser, og behandle andre med respekt.

Vores lille hus kan gøre det vanskeligere for nogle børn i udsatte positioner, at fordybe sig i leg og aktiviteter. Børnenes lege foregår side om side, der er ingen rum, som ikke hele tiden er i brug. Det kan svække koncentrationen, at der sker så meget ”på en gang”.

Vi arbejder med mål- og udviklingsplaner. Det sker, at vi benytter os af muligheden for pædagogisk sparring i PPR regi med psykolog, pædagogisk vejleder eller talehørekonsulent. Vi samarbejder tæt med forældrene, og når der er behov for det, kan vi sammen beslutte at søge om et egentligt forløb med tværfaglig deltagelse.

Det, at *alle* børn i børnehaven har brug for at finde andre børn at lege med, stiller nogle krav til de børn, som allerede har etableret relationer og legefællesskaber. Vi appellerer til, at de lukker nye børn ind, og også børn, som har brug for at få nye og flere venner. Det forudsætter, at vi har tænkt os om på forhånd og holder øje med, hvordan det forløber - så legen ikke bare falder fra hinanden. Vores erfaring er, at det godt kan lade sig gøre, at alle børn får del i børnefællesskaber, relationer og lege.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

Børnehaven skriver:

Børn på Baunegård er begunstigede, når det drejer sig om overgangen fra børnehave til SFO, fordi fritidshjemmet hele tiden er synligt og tilgængeligt i deres liv, og de ser frem til selv at skulle starte der. Helt praktisk foregår det i hverdagen via to udsigtspunkter - opstået lidt tilfældigt i form af taget på vores gamle grisehus samt et halvtag, hvorunder der opbevares byggematerialer. Her kravler børnene op, og i perioder tilbringer de en del tid med at kigge ind til fritidshjemmets og klubbens børn, som leger udenfor på henholdsvis den store legeplads og firkantboldbanen.

Børnene starter på fritidshjemmet d. 1. maj, og i månederne frem til sommerferien har de fritidshjemmet for sig selv om formiddagen, hvor børnene har god tid til at lære de voksne og de nye rammer at kende. I den periode kommer børnene på cykelture og besøger skolen. Andre SFO'er besøger Baunegården, med deres nye børn, som er kommende klassekammerater.

Det største skift oplever børnene, når de starter i skolen.

Vores børnegrupper i børnehaven er delt i årgange, så den ældste gruppe rummer netop de børn, som året efter skal starte i skole. Meget af det børnene foretager sig gennem hele børnehavetiden har et dobbelt sigte: et sjovt og meningsfuldt liv her og nu, som samtidig ruste børnene til livet fremover:

I vores frokostsamlinger lærer børnene at udtrykke sig i en gruppe, de gør sig erfaringer med at lytte til andre, de prøver at række hånden op og venter på taletur. Vi arbejder med, at børnene øver sig i at modtage kollektive beskeder. Børnene lærer at lytte og sidde stille i længere tid. Samtidig sigter hele vores daglige pædagogik på at fremme ansvarlighed, nysgerrighed, initiativ og samarbejdsevner.

Vi har en liste med mål, i vilkårlig rækkefølge, som omhandler det, børnene lærer i børnehaven. Det er vores arbejdsredskab i en evaluerende dialog på et personalemøde, når en gruppe børn er på vej videre på fritidshjem. Listen kan forekomme bombastisk og firkantet. Men vi besluttede på et tidspunkt, at skrive den ned, fordi den fandtes i vores selvforståelse - og var sværere at forholde sig til, når den ikke var på skrift.

- Børnene kan klare det meste selv i forbindelse med påklædning, toiletbesøg, måltider.
- De kan klippe med en saks og holde på en blyant, tegne et menneske og skrive flere bogstaver.
- Oplever glæde ved deres krop, en naturlighed og robusthed og udholdenhed.
- De kan gå lange ture og cykle på tohjulet cykel. Slå kolbøtter, springe ned af trappetrin, klatre op fx i små træer.
- Har gode relationer til andre børn og voksne. Oplever fællesskabsfølelse og har empati, og viser omsorg for andre.
- Børnene har lært ikke at slå, men at tale om tingene eller handle og om nødvendigt hente hjælp. De er løsningsorienterede.
- Børnene er kreative og har fantasi, følger deres interesser og ideer.
- Børnene har en tro på eget værd og egne evner.
- Børnene kan handle, udtrykke sig, tager ikke bare et nej for et nej.

- Børnene har situationsfornemmelse. Kan tilsidesætte egne behov for det fælles – kender i al fald til muligheden og har prøvet det.
- Er interesserede i omverdenen, har indsigt og viden og gåpåmod.
- Har kendskab til mad, til at udforske smag og forskellig mad.
- Har kendskab til dyr - og kan omgås dyr, kender til dyrenes brug og nytte.
- Fortrolighed med naturen, og viden om den. Om årstider og traditioner året rundt.
- Fortrolighed med de normer som gælder for samvær og den enkeltes krav på anerkendelse og respekt.
- Børnene har kendskab til forskellige medier og kulturelle udtryksformer, kender børnebøger, rim og remser, sange, sanglege og andre regellege.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Børnehaven skriver:

På Baunegården har det siden institutionens start været en grundlæggende værdi, at skabe forbindelser udadtil i lokalsamfundet og gøre børn og institution(er) synlige i bybilledet.

Baunegården har siden midt i 1980'erne været initiativtager og aktiv i Albertslund Børnefestuge. Et tre dages arrangement i Kongsholmparken, som alle byens institutioner og skoler står for at forberede, afvikle og lægge børn til. Det hele foregår i telte af alle slags, og afstedkommer et samarbejde med mange andre instanser og institutioner, fra beredskabet til musikskolen.

Børnehavens ældste børnegruppe øver hvert år julesange sidst i november og optræder sammen med børn fra fritidshjemmet i et stort nissekor til juletræstændingen i Albertslund Centeret.

Midt i december afholder vi et stort krybbespil, hvor hele Baunegården deltager. Det foregår udenfor i vintermørket på fritidshjemmets legeplads, og er en tradition, som mange familiemedlemmer tropper op til. Krybbespillet handling bliver hvert år gendigtet og aktualiseret af årets begivenheder, lokale som internationale. Den sidst fødte baby blandt Baunegårdens familier, indtager rollen som Jesusbarnet. Det hele bliver fotograferet, og sendt til Albertslundposten, og på den måde leverer vi næsten hvert år en god historie og børnene kommer i lokalavisen.

Året rundt tager vi på cykelture med børnehavebørnene til Vikingelandsbyen, Naturskolen, Herstedhøje, Dyregården, legepladser på Stadion og i de forskellige boligområder.

Vi bruger biblioteket og om sommeren Badesøen.

Den store gruppe har i en række år haft et projekt med indspilning af en spillefilm. Det er blevet til en hel del film fra locations rundt om i lokalområdet, med børnene som skuespillere i historier delvist inspireret af optagestederne. Med titler som bl.a. På Eventyr i Albertslund 1, 2 og 3, bliver filmene vist for børnehavens øvrige børn og de deltagende børns familier.

Vi har et område i Vestskoven et kvarters gang fra Baunegården, hvor vi har en hule og et "spisested" med lave naturbænke og et bord. Det ligger godt gemt mellem træerne i et terræn, som gennemskæres af flere grøfter, over dem har vi bygget forskellige broer. Her tager vi ud og leger i naturen.

Baunegården er et lokalt udflugtsmål på grund af vores selvbyggede, anderledes legepladser - her kommer mange børn og familier fra lokalområdet udenfor institutionens åbningstid - og leger eller kigger på geder og høns.

Baunegårdens udeområde bærer i høj grad præg af en lang, aktiv historie. Vi har gamle hestevogne og en stald, og de mange byggerier sammen med forældre på legepladserne har sat spor. Det er en åben og levende institution, hvor levende dyr fodres af børn og forældre hver weekend.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal indtages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Børnehaven skriver:

Det fysiske børnemiljø - der er ikke så mange reelle rum og kvadratmeter. Nogle gange beslutter vi, at et rum skal skifte funktion - fx var pudrummet i stueetagen indrettet som konstruktionsrum med Lego klodser i en periode. Vi forholder os til hver kvadratcentimeter og er nødt til at prioritere.

Det psykiske børnemiljø - det sker at vi laver et børneinterview, når vi får lyst til at høre børnenes udlægning: Når EVA udgiver en kvalitetsrapport, kan vi føle os tilskyndet til, at spørge børnene, om de kan sige noget om, hvad en god børnehave er? Vi har også spurgt børnene, hvordan de oplever modsætningen mellem de dage, hvor de selv bestemmer, og de perioder, hvor vi fx arbejder med et teaterstykke, og det i højere grad er de voksne, som bestemmer. Børnene svarer hver gang meget direkte, positivt, nærmest afvæbnende. Vi kan ikke spore nogen modstand, konflikt eller utilfredshed med børnemiljøet. Et eksempel på sådan et gruppeinterview er gengivet under temaet ”social udvikling”, s. 24.

Det er vores mål at drive en god børnehave, og vi synes langt hen ad vejen, at det lykkes. Vi er en overskuelig personalegruppe, alle tager ansvar og handler, når et problem opstår. De voksne oplever arbejdsglæde, og at de gør en forskel - det er et godt udgangspunkt for, at børnene også har det godt.

Det kan have betydning for børnemiljøet, at vi voksne ikke holder organiserede pauser. At dagsrytmen ikke brydes af, at de voksne midt på dagen agerer skifteholdsarbejdere - men er til stede, ”helt”, ligesom børnene. Vi går ned i arbejdstempo, når vi har brug for det. Vi forsøger at undgå at blive stressede. Når vi har for mange gøremål listet op i vores hoveder, bliver vi mindre nærværende.

Det æstetiske børnemiljø - vi har ikke i særlig høj grad de briller på, om vi ikke skulle gøre børnehaven rigtig pæn. Det, som med børneøjne er mere interessant, er, at der er ting tilgængelige for børn, de gerne må bruge. At man må kravle op efter en kugle og sidde på bordene. Og flytte på møblerne.

Det, vi hænger op på væggene, får mest betydning, hvis børnene har en aktiv andel i valget, frembringelsen eller den situation, som er afbilledet.

Vi lever med en høj grad af rod, i form af ting der ligger på gulvet rundt omkring aktiviteter og lege. De voksne sidder fordybet og hygger sig sammen med børnene midt i rodet. Men vi prøver at lære børnene ikke at spille for mange perler på gulvet, at undgå papirspild, at bruge papirkurven.

Vi vil hellere have råd til at tage på koloni og holde geder og høns frem for at købe nye møbler og fint legetøj. Vi lever højt på, at vi arver en del ting fra familierne. Det kan ses på vores udvalg af legetøj, ligesom det kan ses på vores rum og møbler, at det er et sted som bliver brugt af mange børn hver dag.

De seks læreplanstemaer

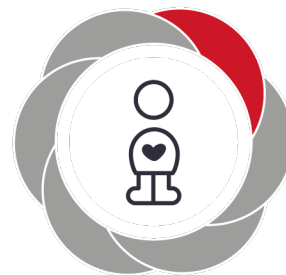
”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Børnehaven skriver:

I forhold til børnenes alsidige personlige udvikling rummer læringsmiljøet en dobbelthed, som går ud på, at børnene grundlæggende er trygge og har tætte voksenrelationer, at der hele tiden er voksne, som passer på dem - og samtidig får de lov at stå på egne ben og mærke sig selv, fx i form af sult, tørst, kulde, kedsomhed og konflikter. Børnene lærer at forvalte et ansvar for sig selv, de er tilskyndet til at tage sagen i egen hånd. De kan hente gulerødder og rugbrød i køkkenet, de tager tøj på, når de går ud, finder selv ud af, hvad de vil lave, finder andre børn at være sammen med, henter en voksen, hvis der er konflikter, de ikke selv kan klare, eller hvis én har slået sig, spørger om hvilken sko, der skal på hvilken fod, osv. De efterspørger det, de mangler til legen, og "tjekker ind", når der er aktiviteter, de har lyst at være med til.

Og så er der endnu en dobbelthed, for lige så meget børnene har indflydelse på, hvad der foregår de fleste af dagens timer, lige så meget har vi en struktur, hvor vi vænner børnene til, at alle spiser frokost og bruger en times tid sammen i børnegrupperne hver dag, at alle børn er med, når gruppen tager på tur, alle er med, når vi øver en forestilling, og alle synger med på fødselsdagssangen, når vi fejrer en fødselsdag. Fællesskab er på samme tid noget man selv er med til at bygge op og udvikle sammen i legene, og noget man ikke kan komme udenom i gruppen.

Børnehaven er et vigtigt supplement til livet i familien, fordi børnene får mulighed for at opleve en masse andre ting end derhjemme - med en kæmpe ressource i alle de andre børn - og med voksne som forholder sig til dem, fri af familiesfæren, og som vil dem det godt.

Mange børn oplever på et tidspunkt følelsen af at savne deres forældre. For nogle børn er det i perioder svært, at sige farvel til forældrene om morgenen. Det er yderligere sådan, at alle børn hvert år er med på 4 dages koloni. Vi møder børnene i deres savn, så de oplever, at vi støtter dem, når de er kede af det. Samtidig fortæller vi, at vi vil gøre alt hvad vi kan for at trøste dem. Det lykkes oftest, og børnene oplever at finde fodfæste igen. Det styrker gensidigt relationen mellem børn og voksne, men børnene har selv haft en betydningsfuld rolle i forløbet. De har valgt at bygge en anden tillid op, og de oplever at verden bliver større. Det er et stort ansvar, vi har som voksne, for vi skal være sikre på, at børnene kommer ud på den anden side med fortsat tryghed og mod på livet. Når det sker, oplever vi, at børnene begår sig med større sikkerhed, de ser sig selv tydeligere, tør og gør pludselig ting på nye måder.

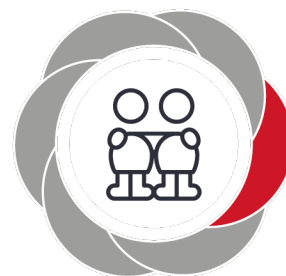
Via deres erfaringer danner børnene et billede af, hvor de står i verden: "Her er jeg, jeg kan det og det, jeg har de her venner, jeg kan sige nej, der er noget jeg ikke er god til, men så kan jeg skaffe hjælp." Børnene lærer efterhånden også flere og flere andre børn at kende, ved hvad de kan og ikke er så gode til. Når børnene har fødselsdag, skriver en af de voksne et fødselsdagsdigt, som bliver trykt og klippet ud, sat på farvet karton og pyntet. Det læses op og gives til fødselsdagsbarnet. Det er skrevet som et langt rim, og handler om barnet, at vi er glade for, at barnet går i børnehaven, hvad der er sket det sidste år, hvad barnet har gjort, noget om gruppen og vennerne og om alt det barnet nu kan. Vi laver også et digt og læser op, når en voksen har fødselsdag. Den slags fortællinger er med til at spejle barnets - og kollegaens - identitet, og give alle et billede af, at vi indenfor fællesskabet er forskellige som mennesker. At vi ser og værdsætter hinanden og forskellighederne.

Her er der så igen en dobbelthed i læringsmiljøet, for samtidig med at identitet styrkes, og forskellighed værdsættes, kommer børnene - netop i børnehaven - ikke udenom at lære, at de er én blandt mange. Med hvad det indebærer af behovsudskydelse: At man må gå på sine egne ben, når vi er på tur med gruppen, man bliver nødt til at cykle selv hele vejen hjem til børnehaven, man må vente på at mælken når bordet rundt, finde ud af hvem der skal have den moon-car, som to børn får lyst til samtidig osv.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling

Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag

Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Børnehaven skriver:

I legene får børnene en stor mængde erfaringer med sociale praksisser - med selvorganisering og samarbejde. De er hele tiden nødt til at finde en balance imellem deres individuelle interesser på den ene side og fællesskabet med de andre børn på den anden - at tilpasse deres indspil til det fælles legerum og legens forløb. Børnene afprøver forskellige måder at gøre sig gældende på, og finder ud af, hvad der virker i forskellige situationer. I en god leg er der ikke kun EN hovedrolle, som alle børn ønsker at indtage. Det er netop legens potentiale, at der kan indgå et utal af roller og positioner, og at alle som deltager, kan være og gøre noget, de gerne vil. Der kan godt være forskellige afstikkere i legens handling. To lege kan krydse hinanden, have et fælles forløb, for lidt efter at skilles igen. Nogle børn inspireres og skifter spor. En stor elasticitet karakteriserer legen som livsrum og læringsmiljø.

Da EVA udgav sin undersøgelse (januar 2020) af kvalitet i dagtilbud, fik vi lyst til at lave vores egen lille undersøgelse ved at spørge børnene ved frokostbordet i den ældste gruppe, hvordan de mener, en god børnehave skal være:

- Barn 1: Børnene skal ha' det godt. Og man må ikke slå og rive, men godt sige det til en voksen, hvis nogen gør dét.
- Barn 2: Man skal være gode venner, ikke være sur på én, for det handler om at ha' det godt.
- Barn 1: Man må godt være sur på én, hvis man bare ikke slår og river. Og sparker.

- Barn 3: Man skal ha' det godt og lege sammen, og hvis man er sur, kan man bare sige undskyld. Man kan både være ovenpå og nedenunder. Vi har det godt sammen. Det handler om at bare hygge og danse - stopdans - hvis nogen ikke gider lege, kan man finde nogen andre.
- Barn 4: Hvis man leger gemmeleg, og der er én, der tæller, og man ikke vil være med alligevel, så må man gerne afbryde.
- Barn 5: Man skal have godt legetøj og ikke slå og sparke - lege godt. Man kan også tegne.
- Barn 6: Man må godt sige nej til én i en leg, hvis man er alt for mange i en leg.
- Barn 7: Når man savner sin mor og far, så skal man sige det til en voksen, som trøster én.
- Barn 5: Og giver et kram.

Børnene gør sig deres egne tanker og forholder sig til hinandens - tanker om sociale praksisser er i forgrunden.

De voksne fungerer som garanter for, at der i børnehaven er regler for omgangsformer, og rettigheder i forhold til brug af rum og legetøj. En meget enkel regel er, at andre ikke må tage ting ud af hånden på én. Men rigtig mange af de små, synes det er berettiget at tage en ting fra en anden, når man selv gerne vil have den. Her er det ikke så kompliceret – det må man altså ikke. Men hvad så, hvis et barn stadig bruger en ting, som det bare lige har lagt fra sig et øjeblik?

Vi hjælper gerne børnene med deres konflikter, hvis de ikke umiddelbart selv kan finde en løsning. Vi lærer dem, at de skal hente os, hvis vi ikke er i nærheden. Når børnene bliver ældre, beder vi dem ofte om at prøve først selv, om de kan finde ud af det sammen.

Når vi kommer til, starter vi med, at begge parter får fortalt, hvad de hver især har oplevet, er gået forud. Derefter kan vi spørge dem, hvilke forslag de hver især har til, hvordan de kan komme videre?

Nogle gange må vi sætte ord på situationen: "I vil begge to have dukken, måske fik I ideen samtidig... men for at komme videre, må én af jer give dukken til den anden, og så få den senere. Eller har I en anden ide? Via den voksnes nærvær fastholdes situationen indtil en løsning findes, som begge børn er tilfredse med. Måske vil de deles om dukken, eller det ene barn opgiver sit krav og giver dukken til den anden.

Den orden, de voksne byder ind med, er en form for pragmatisk etik, som indgår i vores dialoger med børnene. Vi forestiller os, at værdierne er genkendelige for børnene, selv om de udmøntes på forskellig vis. De yngste børn har fx en logik, der siger: "Det er mig der har fundet på legen, så det er mig der bestemmer." Vi voksne rækker ofte ved den opfattelse, og siger, at man er nødt til at være flere, der bestemmer, for at legen kan blive god.

I en anden situation, kan vi blive tilkaldt af nogle børn, som gerne vil lukkes ind i puderummet ovenpå, til nogle andre børn, som er i gang med en leg, og som har afvist at lukke flere ind. Her siger vi, at hvis der skal flere ind, så skal de "nye" respektere den leg, som er i gang. Og lægger det op til begge parter, om den præmis kan hjælpe dem til at finde en løsning? Det kan siges at være afvigende fra vores råd til de yngre børn, om at det ikke er dén, der har fundet på legen, som alene bestemmer...

Nogle børn mener, at man altid skal spørge om lov, for at komme ind i en leg. Det forsøger vi også, at bløde lidt op. Ofte fungerer det jo, bare at glide ind i en leg og være med. Andre gange kan det afstedkomme modstand, og så bliver barnet nødt til at trække sig lidt tilbage og spørge, om det må være med. Og så kan det ske, at barnet må acceptere at blive afvist. Man kan ikke kræve at andre SKAL lege med én.

Men samtidig er det sådan, at vi insisterer på en åbenhed og hjælpsomhed, hvor børn, som har et overskud, er med til at give andre børn mulighed for at være med og blive lukket ind. Når det sker, viser det sig

næsten altid, at alle har noget at byde ind med og finder en plads i legene og børnefællesskaberne. Det er værdifulde erfaringer for alle.

Vi bruger nogle gange vores definitionsmagt - hvis én af de små fx ikke vil dele sin meget store klump modellervoks med en anden, kan vi godt spørge: "Vil du skære et stykke af i dén ende eller i dén?" En klar manipulation, som får barnet til at glemme sin modstand. Barnet skærer et stykke modeller af den ene ende og får måske en erfaring med, at det føles rart at dele. Meget er til diskussion, men ikke alt.

Børnene lærer af måden vi voksne forholder os til problemerne: Der er ikke én regel, som kan give svaret på alt, vi bliver nødt til selv at være med til at finde ud af det med hinanden. Det er et væsentligt element i opdragelsen til demokrati, medansvar og medbestemmelse.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtiltagelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Børnehaven skriver:

Vores 3 aldersopdelte børnegrupper har haft mange forskellige navne. Vi får nye gruppenavne ca. hvert andet år. Det er børnehavens voksne, som finder på navnene. Der er altid en logik i navnene, som relaterer sig til noget mindre, midt-i-mellem og større. Vi har haft mange navne fra dyreriget, men vikingetiden og eventyrverdenen har også været brugt som inspiration. I perioden fra 2019-2021 hed grupperne Jordkloben, Verdenshavet og Himmelrummet. Vi fik ideen fra Børnefestugetemaet ”De 4 elementer”. Og fra det store fokus på planetens overlevelse. Vi fik fremstillet en jernkonstruktion, som indgik i en hjemmebygget model af en luftballon, som vi brugte i flere teaterstykker, i årets spillefilm, ja, selv i krybbespillet ankom ærkeenglen i luftballon. Teaterstykkerne som børnehaven opførte til henholdsvis Børnefestugen og vores høstfest på Baunegård, var inspireret af historien om Den Lille Prins. Gode fortællinger, børnebøger, sprog, ord og kommunikation er en inspirationskilde og ”legeplads” for voksne og børn. Nye ord og begreber er med til at gøre verden større.

Et lokalt ord er opstået, og definerer en børneinitieret fælles kultur: Børnene plager dagligt forældrene om at lave "av" - det betyder en leg-av-tale - altså om at få en ven med hjem, eller gå med én hjem. Nye små børn aflæser hurtigt den praksis, og forældrene undrer sig - hvad er det de siger?

Børnene leger med skrift. Vores krydseliste er af papir, børnene vil gerne selv krydse sig ind og ud. Nogle skriver beskeder på den, som "MORMOR HENTER". Mange børn tegner og skriver bogstaver hver dag ved vores tegnebord. De aflæser hinandens navne fra skufferne og lærer sig at skrive dem. Men der er også børn, som ikke af sig selv vælger at bruge tid ved tegnebordet. Derfor har vi nogle aktiviteter, særligt i den store gruppe, som alle børn deltager i, og som sikrer, at de får arbejdet med at holde på en blyant, at tegne og skrive bogstaver: I december måned tegner børnene selvportrætter med støtte fra en voksen, børnene skriver deres navn på og forærer de fine, indrammede portrætter til forældrene i julegave. Det sker også, at børnene i den store gruppe tegner og digter hver sin julehistorie, som bliver gruppens julekalender, eller vi laver en bog med børnenes egne rim og tegninger. Ingen børn forlader børnehaven uden at have erfaring med at rime, tegne og skrive bogstaver.

Hverdagen er fuld af kommunikation mellem voksne og børn og i børnenes indbyrdes samvær. Følelser, oplevelser, behov, konflikter, planer, fælles projekter – der kommunikeres uafbrudt i uformelle som formelle situationer, relationer og grupperinger. Kommunikation og sprog er som flere af de andre læreplanstemaer "på spil" i alle 6 temaer.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Børnehaven skriver:

Indretningen af vores hus og legeplads er væsentlig - sammen med den kultur som praktiseres i forhold til, hvordan børnene bruger de forskellige rum - hvad må man, hvad ser man de andre gøre, hvad gør de voksne? Hvordan inspireres børn af omgivelserne og andre, hvilke bevægelser påskønnes og hvilke møder modstand?

Ude på legepladsen har vi flere slags gynger spredt rundt om huset. Der er et gyngestativ med to traditionelle gynger. Et stykke derfra ligger et legeskib. Når børnene klatrer op på skibet og stiller sig på rælingen i den ene side, kan de lige få fat i et langt tov, som er bundet fast i en wire mellem nogle høje træer. Men det kræver, at et andet barn giver dem tovet. Så springer barnet ud fra skibet og får en ordentlig svingtur, før det på mirakuløs vis får firet sig ned på jorden. Mange af de små børn på 3 år lærer sig det.

En modig, knap 3 årig lillesøster er lige startet i børnehaven. Hun viser interesse for de to blå rebgynger, som hænger i et hjemmebygget stativ, og som bruges af mange børn hver dag - der er et afsæt fra en stolpe ca. 40 cm over jorden, rebene er knap 4 meter. En 4 årig dreng er lidt i tvivl, om han vil afgive rebet, for der er tit forhandlinger om, hvis tur det er til at have et reb. Han ender alligevel med at hjælpe den yngre pige op på stolpen, ved at holde hende i hånden, mens han med den anden hånd får givet hende rebet. Det lykkes, og han råber glad: ” Se, jeg har lært M. at bruge rebgyngen!”

Der er mange klatre- og balancemuligheder i træer og selvbyggede legeanlæg, der er mulighed for at cykle hele legepladsen rundt på tohjulede cykler. I sandkassen kan man lave sandkager med fint sukkerdrys,

eller grave med store skovle. På varme dage fylder vi et stort, lavt soppebassin, der er mulighed for et koldt gys under vandslangen, mens bassinet fyldes. Børnene må gerne have bare tæer på legepladsen.

Indenfor har vi også indrettet os, så børnene, med deres kropslige og legende tilgang så vidt muligt får lov at udfolde sig frit, og eksperimentere med mange forskellige bevægelser og sanser. Vi giver lov, når vi kan, til det børnene finder på - fx når de gerne vil bruge en pensel til at "male" en ven med i ansigtet. Vi har en trappe midt i børnehaven op til 1. sal, hvor der foretages mange eksperimenter med klatring udvendigt på gelænderet. Hvis det ikke ser farligt ud, siger vi ikke noget til det.

Vi har to puderum, hvor børnene leger både vildt og stille, og kommer tæt på hinandens kroppe i aktivitet såvel som i ro. Her er henholdsvis en lang vindueskarm og en ribbe, hvorfra man kan øve sig i spring ned på madrasser og puder, på forskellige fald og efterfølgende krumspring, kolbøtter m.m. Børnene finder ud af at signalere til de andre, at "nu springer jeg", hvorefter der gives plads til den næste. De kommunikerer og samarbejder med dygtighed, og undgår at støde sammen. Og får erfaringer med højder, afstande og underlag.

Vi har ikke så mange kvadratmeter indenfor, så vi er tvunget til at lære børnene, at de også må begrænse deres udfoldelser. Når de leger indenfor, kan de - for det meste - ikke få lov til at løbe i fuld fart rundt gennem alle rum, ligesom støjniveauet også indimellem kræver, at de dæmper deres stemmer og buldren, fordi vi er så mange sammen. Børnene må lære at regulere deres impulser efter forholdene.

Vi har også aktiviteter, hvor de voksne tager initiativ til fx dans, boldspil, regellege på legepladsen - og vores koloni, som alle børn er med på, hvor vi bor i et hus på en strand i fire dage, er et bombardement af anderledes sanseindtryk.

I børnehavens køkken, hvor vores madmor hver dag laver både formiddags- og eftermiddagsmad, samt et varieret frokostmåltid, er der også mulighed for sanselige oplevelser, børnene kan hjælpe med madlavningen og tilsmagningen - ligesom den mad der serveres også udfordrer og indbyder til sanselige oplevelser. Dertil kommer hele snakken om sundt og usundt, og vores behov for mad og drikke, som ofte udfolder sig ved frokostbordet.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Howdan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Børnehaven skriver:

Naturen er nærværende på et utal af måder i børnehavelivet: Børnehavens legeplads er en gammel have med gamle frugttræer, valnødder og kastanjer og buske med bær og blomster. Naturens rigdom og gåder findes lige udenfor. Der er perioder, hvor nødder knækkes, kastanjer indsamles, æbler presses til saft. Vi har også plantekasser med krydderurter og lidt grøntsager og blomster. Der spires, vandes, og smages på afgrøderne. Vi har geder og høns, som skal fodres, æg som skal samles hver dag. Kattene bor ude i stalden og skræmmer rotterne væk. Det sker, at de går rundt med en stakkels mus mellem tænderne.

Dertil kommer en tradition for at søge efter og indsamle alle former for smådyr - bænkebidder, skolopender, og når man er heldig: en salamander. Det er en legende aktivitet, som læres videre fra større til mindre børn, og som også omfatter erfaringer med, hvor dyrene holder til, og hvor tungt det er at løfte træstubbe af forskellig størrelse, efterladte brædder, fliser og sten. Der er også en tradition blandt børnene for æbleplukkning - altid før æblerne er rigtig modne. Børnene lærer af ældre børn, hvordan man klatrer op eller konstruerer æbleplukkere af redskaber bundet på lange pinde. I disse aktiviteter deltager der ofte børn fra fritidshjemmet.

Skoven er vores nabo, og som det allerede er nævnt, har vi vores eget sted med tilhørende hule og broer, hvortil vi året rundt tager på udflugt. Alle børn kan kende en brændenælde, de færdes trygt på mudrede

skrænter såvel som over ujævnt terræn med væltede træer og nedfaldne grene. De kan finde en god pind til hulebyggeri. Hele området indtages af børnenes lege.

Vi har årlige traditioner, hvor børn fra mellemgruppen og den store gruppe overnatter i telt. Alle børn og voksne kører med bus til kolonien på Feddet hvert år, og oplever andre landskabsformer, lys, himmel og forskelligt vejr, nat og dag - 4 dage, hvor vi er sammen døgnet rundt.

En af de voksne er i stand til, hvor vi end befinder os, at udpege højtflyvende rovfugle, og har bygget en masse fuglekasser på legepladsen, som afstedkom en stor loppeplage. At opleve, bruge og iagttage naturen giver stof til mange samtaler og spørgsmål børn og børn - og voksne og børn imellem. Fortrolighed med naturen, glæde og en følelse af at være forbundet med den.. jo, det er vi overbeviste om, at børnene oplever.

Vi sorterer vores affald og sparer, hvor vi kan. Vi taler om himmelrummets uendelighed, det uendelige ottetal, børnene øver sig i at vurdere mængder og antal i forhold til maden på frokostfadet, så alle får mulighed for at smage de forskellige lækkerier, hvis de har lyst. Vi ejer en pels fra en død ræv, har forrådnnet en mink i en kasse under en busk på legepladsen. Musen Malle, som nedbrydes i naturen efter at være blevet ramt af en bil, er en af vores bedste bøger. Vi samler på erfaringer og snakker sammen – om dyr og mennesker, liv og død.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Børnehaven skriver:

Det, som træder i forgrunden på Baunegård og i børnehaven, er ikke så meget forskellene i kulturelle baggrunde, som forskellige børn og familier har med sig, men i højere grad de fællesskaber og den kultur, vi bygger op sammen. Det betyder ikke, at de kulturelle baggrunde forsvinder, men at de fleste udvikler en side af sig selv, som bliver den, der vokser i de fællesskaber Baunegården består af.

I børnehaven har vi en del æstetiske og kulturelle aktiviteter, som de voksne rammesætter. Vi lægger mange kræfter i vores cirkus, teater og filmprojekter. Vi voksne går med ind i legens, det kropslige og fantasiens rum, ser hvad børnene kan og er optagede af. Vi opfinder nogle numre eller en handling, som børnene er med til at iscenesætte og øve - det bliver nogle intense processer og flotte forestillinger. Vi vælger omhyggeligt musik til at underbygge stemninger - og børnene får et forhold til forskellig musik. Alle børn øver sig i at stå frem, de henter det inde i sig selv, som rollerne kræver - en fællesskabsfølelse vokser, og forestillingerne vises for resten af børnehaven, for børnenes familier eller på børnefestugen.

I børnehaven bruger vi ud over musik også sange, bøger, fotografi. Vi læser højt, bøgernes sværhedsgrad vokser med børnene. Vi har nogle gange oplevet, at børnene klapper, når vi i den store gruppe efter ugers læsning afslutter en god bog. Børnene kigger selv i bøger, leger bibliotek, kigger i vores fotoalbum fra kolonierne, vi synger børnesange og andre sange og hjemmelavede sange. Vi har en pragmatisk indstilling til

digitale medier, som vi bruger, til at gemme fotos, redigere film, spille musik, som opslagsværk. Vi undgår skærme til børn i hverdagen.

Børnene stifter bekendtskab med forskellige former for håndværk og materialer. Vi har en bevidsthed omkring, at der her er tale om et bredt spekter: børnene kan fordybe sig, være optaget af at eksperimentere med selve materialet (fx en klump ler, maling), de kan være optaget af at udtrykke nogle indre følelser og tanker (fx i en tegning, et maleri), eller de kan være optaget af at fremstille et bestemt produkt (fx ved hjælp af en skabelon). De kan også være optaget af at lære en færdighed (klippe med en saks, snitte med en kniv) Det er i høj grad os voksne der bevidst eller ubevidst trækker produktet i forgrunden frem for processen. Mødet mellem børnenes og de voksnes kulturelle tilbøjeligheder bliver en del af læringsmiljøet. For selv om børnene lægger mange følelser i en tegning, mens de laver den, så er den oftest ikke længere interessant, når den er lavet. Her kommer vi voksne ind og viser, at værkerne er betydningsfulde.

Mange børn mødes ved tegnebordet hver dag. Det er et helt særligt, åbent fællesskab, hvortil det er let at få adgang uanset alder - og der er masser af inspiration og læring at hente i hinandens tegninger. Her deltager voksne også tit.

Vi har traditioner, der knytter sig til årets fester og højtider. Gentagelserne styrker fællesskabet, genkendeligheden giver børn og voksne en platform at agere ud fra. Man ved mere og mere om hvad der skal ske. Men så meget ligger åbent, at børnehaven ikke ville være noget, uden alt det, børnene byder ind med. Det er vores allesammens børnehave..

Evalueringsskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringsskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringsspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringsskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Her kan I kort beskrive jeres arbejde med at etablere en evalueringsskultur som en del af det daglige pædagogiske arbejde. I kan fx beskrive, hvordan I arbejder systematisk med evaluering, om I arbejder med særlige metoder, om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med et særligt fokus, samt hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter og reflekterer over jeres pædagogiske praksis mv.

Børnehaven skriver:

Evalueringsskultur i børnehaven Baunegård

- Børnenes trivsel og læring
vurderes løbende i hverdagen, samt på hvert p-møde i form af punktet ”børn”

På den baggrund foregår en udvikling af vores indsats samt en kontinuerlig forandring af læringsmiljøet

- **Børnenes udbytte**
Spejles hvert år via vores "tjekliste" i forhold til "børn på vej videre" samt via tilbagemeldinger fra fritidshjem og skole.
- **Børns og forældres trivsel og oplevelse af relationer, fællesskaber, børnemiljø**
- her får vi løbende respons fra forældrene, dels på start samtaler, dels i hverdags snakke og midtvejssamtaler, samt spontant aftalte samtaler efter behov.
- **Dokumentation af praksis til brug for refleksion og evaluering**
Videodokumentation, dokumentarfilm med tema samt børneinterview benyttes med mellemrum (mindst hvert 2. år) og supplerer den enkeltes mundtlige beretninger fra den oplevede praksis.
- **En kritisk, konstruktiv og reflekterende tilgang**
som en integreret del af fagligheden i den enkelte pædagog.
- **En fælles kultur**
hvor alle tager ansvar for helheden
hvor vi årligt skifter tætteste samarbejdspartnere
hvor der er kort fra tanke til handling
hvor alle synlige, mulige problematikker vendes i personalegruppen
Hvor vi sammen glæder os over det som lykkes
og deles om at finde løsninger på det som er svært.
- **En vedvarende fælles opmærksomhed på og diskussion af vores hverdag, traditioner (og grundlag.)**
Hvor små problemer løses her og nu, mens større spørgsmål med mulige større forandringer til følge tages op på p-møder og pædagogiske dage, samt i nogen grad på bestyrelsesmøder og forældremøder.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Børnehaven skriver:

- Vi vil indføre en ny systematik sammen med den styrkede læreplan:

En turnus, som løber over to år, hvor væsentlige temaer fra læreplanen evalueres på vores personale-møder. Det vil blive annonceret/aftalt fra et møde til næste, hvilket tema, der tages op, hvem som forbereder det og hvordan.

Vi vil tage udgangspunkt i Malene Skov Dinesens "6 gode spørgsmål" - til at beslutte processen. Efterfølgende vil det være muligt at offentliggøre resultatet af vores evaluering.

